

Miljøminister Ida Auken
Miljøministeriet
nst@nst.dk

DANSKE
REGIONER

29-05-2012

Sag nr. 12/996

Dokumentnr. 19464/12

Kære Ida Auken,

Danske Regioner har modtaget invitation til at deltage i debatten om den kommende landsplanredegørelse. I det følgende præsenteres Danske Regioners syn på de seks temaer, forslag til nye temaer samt hvordan de regionale udviklingsplaner kan bidrage til landsplanredegørelsen.

Generelt finder Danske Regioner, at oplægget fra Miljøministeren er et godt udgangspunkt for den videre debat om, hvordan Danmark skal udvikle sig.

Regeringen skriver i regeringsgrundlaget, at målet er at skabe udvikling, dynamik og vækst i hele Danmark. Det kan regionerne bidrage til. Kommunerne og staten har formelt myndighedsansvaret for den fysiske planlægning i Danmark. Regionerne har som den eneste myndighed et særligt ansvar for at udvikle visioner og sætte nye mål, som kan inspirere planlægningen på tværs af de øvrige ansvarlige myndigheder.

Den regionale udviklingsplan (RUP) er et visionært, strategisk værktøj, som blev født med strukturreformen i 2007. Den adskiller sig fra de øvrige plan typer i Planloven ved, at den er strategisk og ikke indeholder præcise udpegninger og ikke er arealregulerende. Af planlovens bemærkninger fremgår det, at ”Den regionale udviklingsplan skal være et redskab til at fremme regionens vækst og bæredygtige udvikling. Udviklingsplanen udtrykker regionsrådets vision for den samlede fremtidige udvikling af regionen på tværs af sektorområder”.

Den regionale udviklingsplan er således en strategisk plan, der bringer viden og analyser, dialog og strategiske samarbejdsfora ind i en helhed, som

Dampfærgevej 22
Postboks 2593
2100 København Ø

T 35 29 81 00
F 35 29 83 00
E regioner@regioner.dk

danner afsæt for politiske samarbejder, sektorstrategier, handleplaner og projekter.

Side 2

Flere og flere udfordringer går på tværs af myndigheder, sektorer og geografi - og de kan ikke løses af enkeltaktører alene. Vi skal derfor være bedre til at tænke strategisk og i helheder i forhold til den offentlige planlægning, både lokalt, regionalt og nationalt.

Ifølge regeringsgrundlaget skal ”Danmark være et godt og effektivt samfund, som bruger både de menneskelige og naturens ressourcer på en bæredygtig og konkurrencedygtig måde”.

Udnyttelsen af regioners erhvervmæssige styrkepositioner og potentialer forudsætter, at der er forskning, uddannelser, infrastruktur, oplevelses- og fritidsmuligheder, der matcher og er attraktive for de borgere og virksomheder, som områderne satser på. Derfor beskriver de regionale udviklingsplaner den ønskelige udvikling på tværs af de traditionelle sektorer som uddannelse, erhvervsudvikling, miljø, kultur mv.

Den fremtidige udvikling af kommuner, regioner og landet som helhed er en udfordring, som kun kan løses gennem dialog og samarbejde. Samtlige regioner har aktuelt udarbejdet nye regionale udviklingsplaner. De er udviklet i tæt dialog med kommuner, borgere, erhvervsliv, organisationer m.fl. Det er derfor ikke bare de enkelte regionsråd, men en bred kreds af regionale aktører, der står bag visionerne. Ved at tage udgangspunkt i udviklingsplanerne vil landsplanredegørelsen i højere grad blive demokratisk forankret og tage udgangspunkt i de fælles udfordringer og lokalt tilpassede løsninger.

Tema 1: Udvikling i hele Danmark

Danmark udvikler sig hele tiden. De konkrete udfordringer inden for f.eks. uddannelse, erhvervsudvikling og infrastruktur er ikke ens i hele landet. Der er regionale forskelle, som skal adresseres i den fysiske og strategiske planlægning. Ved at satse på de regionale styrkepositioner kan vi skabe udvikling i hele Danmark. De regionale vækstfora er omdrejningspunktet for den regionale erhvervsudvikling, der skal sikre vækst og udvikling både i Hovedstaden, i byerne, deres oplande og i yderområderne. Men udvikling fordrer også uddannelse, service, oplevelser og mobilitet. Derfor er de regionale udviklingsplaner med det helhedsorienterede udviklingsperspektiv en vigtig pendant til erhvervsudviklingsstrategierne. Det handler om et nødvendigt samspil mellem vækstcentre, byer og landdistrikter.

Danske Regioner ønsker desuden at påpege to områder, der bør have særlig fokus og som går på tværs af de eksisterende seks temaer.

Infrastruktur og mobilitet

Infrastruktur og mobilitet er et eksempel på en udfordring, der bliver overset i den nuværende temaopdeling af landsplanredegørelsen, fordi denne udfordring går på tværs af temaerne. Der er behov for at sikre sammenhæng mellem infrastruktur og mobilitet og den fysiske planlægning af boliger og erhverv, så der kan sikres en effektiv mobilitet både med individuel og kollektiv trafik, der kan understøtte vækst og levevilkår i hele Danmark. Alle de regionale udviklingsplaner behandler infrastruktur og danner baggrund for infrastrukturedegørelser udarbejdet af regioner og kommuner i fællesskab.

Infrastruktur og mobilitet har betydning for at udvide pendlingsoplande, for tilgængelighed til uddannelse, for at kunne tiltrække folk med de rette kompetencer, for at tiltrække virksomheder, for klimaklimatilpasning, for udvikling af bæredygtige byer, for landdistriktsudvikling og for det internationale samarbejde. Desuden har infrastruktur og mobilitet betydning for befolkningens adgang til offentlig og privat service, og hermed velfærd og udvikling.

For at sikre et sammenhængende Danmark, bør landsplanredegørelsen derfor se på infrastruktur. Sjællandsprojektet er et eksempel på strategisk helhedsplanlægning, hvor Region Sjælland, de 17 kommuner, Movia, Transportministeriet og Miljøministeriet arbejder sammen om den fremtidige by- og infrastrukturudvikling i regionen.

Uddannelse

Uddannelse er i høj grad drivkraft for udvikling i hele landet. Uddannelse og uddannelsesmuligheder er en grundlæggende forudsætning for både bosætning og erhvervsudvikling. Derfor skal uddannelse og opkvalificering prioriteres i hele landet.

Gode regionale uddannelsesmuligheder er helt nødvendige for at hæve uddannelsesniveaet og sikre adgang til kvalificeret arbejdskraft regionalt. Afstanden til uddannelsesstedet – især for ungdomsuddannelser og kortere uddannelser – har betydning for, hvor mange unge der gennemfører en uddannelse. Derfor skal der sikres et geografisk bredt og varieret udbud af uddannelser i hele landet. Region Syddanmark har i bestræbelserne på at sikre

en bred uddannelsesdækning udarbejdet analyser af uddannelsesniveauer, forudsætninger for at gennemføre en ungdomsuddannelse samt pendlingsafstande til uddannelsesinstitutioner.

Side 4

Tema 2: Klimatilpasning og grøn energi

Der er behov for en langsigtet planlægning, der tager højde for fremtidige klimaændringer, herunder inden for områderne infrastruktur, vandforsyning, energiforsyning, land- og skovbrug, natur og naturforvaltning, planlægning, sundhed, og redningsberedskab. Regionerne har allerede i dag i vidt omfang inddraget klimatilpasning i arbejdet med den regionale udviklingsplan. I den forbindelse påtager regionerne sig et ansvar for strategisk planlægning vedrørende klimatilpasning i sammenhæng med andre elementer i planen - i samarbejde mellem de relevante aktører.

For eksempel har Region Hovedstaden og Region Sjælland udarbejdet regionale klimastrategier. Region Hovedstaden har sammen med de 29 kommuner udarbejdet en klimastrategi, der bl.a. har fokus på klimatilpasning (f.eks. fælles risikokortlægning og tværkommunalt koordinerede strategier for klimatilpasning), forebyggelse (gennem en indsats for fossilfri energiproduktion og højere energieffektivitet) og udnyttelse af det erhvervs- og innovationsmæssige potentiale.

En sammenhængende strategisk energiplanlægning er også nødvendig for at kunne understøtte en fortsat udvikling af de danske styrkepositioner inden for den grønne økonomi og vedvarende energi.

Alle fem regioner beskæftiger sig med udviklingsinitiativer indenfor energi- og klimaområdet. En del sker som erhvervsudviklingsinitiativer i regi af de regionale Vækstfora. Andre elementer relaterer sig til den kollektive trafik, jordforurening og råstofplanlægningen. Herudover har enkelte regioner igangsat konkrete initiativer med henblik på at optimere den regionale og lokale energiplanlægning. Som eksempel har Region Midtjylland opstillet et mål om, at 50 % af det samlede energiforbrug skal komme fra vedvarende energi i 2025. I samarbejde med kommunerne har Region Midtjylland udarbejdet regionale og kommunale energi- og klimaregnskaber med tilhørende handlingsplaner.

Tema 3, 4 og 5: Bæredygtige byer, landdistrikter og det åbne land

Side 5

Der er behov for udviklingsprocesser, der understøtter samspillet, sammenhængen og komplementariteten i forholdet mellem by og land. Byer og landdistrikter bør ses som hinandens fælles ressourcer og forudsætninger, hvor borgerne, arbejdskraft og forbrugere udveksles. Jo større interaktion, der er mellem land og by, des stærkere og mere sammenhængende bliver Danmark.

Der er dog forskellige udviklingsmuligheder i de forskellige dele af Danmark, og Danske Regioner finder det derfor positivt, at Miljøministeren tager fat på at skelne mellem områder med potentiale for udvikling og steder i kommunerne, hvor det kan være vanskeligt at opretholde den eksisterende service. Der bør arbejdes mod en balanceret udvikling, som fremmer de vækst- og udviklingsmuligheder, der er i de forskellige dele af landet.

De regionale udviklingsplaner fokuserer f.eks. på byernes funktioner og indbyrdes relationer og den betydning, det har for sammenhængen mellem by og land. Regionerne har med sine brede, tværfaglige og regionale netværk gode forudsætninger for at indgå i disse udviklingsprocesser.

Danske Regioner håber, at Miljøministeren i landsplanredegørelsen vil se på byer og landdistrikter i en sammenhæng og ikke kun separat. Byerne skaber ikke kun udvikling inden for bygrænsen. Byerne trækker ofte udviklingen i et stort opland i form af muligheder for job, uddannelse, indkøb og fritidstilbud, og samtidig kan de bynære landdistrikter levere attraktive bopælsmuligheder og oplevelsesmuligheder. Der er selvfølgelig forskellige udfordringer i henholdsvis Hovedstaden, de større og mellemstore byer, i landdistrikter og i yderområderne, men det er hensigtsmæssigt at se dem i sammenhæng.

Samtidig er Hovedstaden den største vækstmotor i Danmark, og det er derfor vigtigt også med en national satsning på Hovedstaden. Stærke vækstcentre er nødvendige for også at skabe udvikling i resten af landet.

Det åbne land samt sikring og udvikling af en varieret og mangfoldig natur er rigtig relevant set fra et regionalt perspektiv. Der er behov for at sikre øget koordinering, fordi mange skove, vandløb og kyststrækninger spredt sig over flere kommuner. Blandt andet arbejder regionerne og de regionale udviklingsplaner med at udvikle naturen i nationalparkerne og andre større sammenhængende naturområder, så de også kan benyttes som et aktiv i bestræbelserne på at skabe nye erhvervs- og levesteder for befolkningen

og til at skabe rekreative værdier for borgere og turister. Region Nordjylland arbejder f.eks. med at forbedre og udvikle en aktiv rekreativ benyttelse af naturen, vandområderne og landskabet og understøtter etableringen af naturparker, naturstier og større sammenhængende naturområder i tæt samarbejde med de lokale aktører.

Tema 6: Danmark i en nordisk og europæisk kontekst

Danmark er påvirket af den verden, vi befinder os i, og det er derfor positivt, at landsplanredegørelsen også medtager den internationale dimension. Som nævnt i indledningen finder Danske Regioner, at den nordiske, europæiske og endda globale kontekst er relevant for alle temaerne. Det gælder både i forhold til infrastruktur, uddannelse, klima og energi, byudvikling samt landdistriktsudvikling.

Der sker meget i øjeblikket i forhold til Danmarks internationale relationer. Femern Bælt-forbindelsen skal snart bygges og forventes at få stor betydning for Danmark, ikke kun i anlægsfasen men især også efterfølgende. Den landbaserede grænse i Region Syddanmark er stadig en vigtig forbindelse til Tyskland, og de andre grænseoverskridende samarbejder med Norge og Sverige og i Øresundsregionen har også stor betydning for udviklingen af Danmark.

Det er vigtigt, at landsplanredegørelsen ikke alene ser på fysisk tilgrænsede områder, men generelt på infrastrukturelle og strukturelle vilkår for internationalt samspil. Den globale udvikling bør derfor inddrages i overvejelserne omkring den fysiske og strategiske planlægning i Danmark.

Danske Regioner ser frem til fortsat dialog om udarbejdelsen af den kommende landsplanredegørelse. Høringsvaret tager dog forbehold for endelig politisk godkendelse.

Med venlig hilsen

Birgitte Josefsen

Formand for Danske Regioners Udvalg for Regional Udvikling